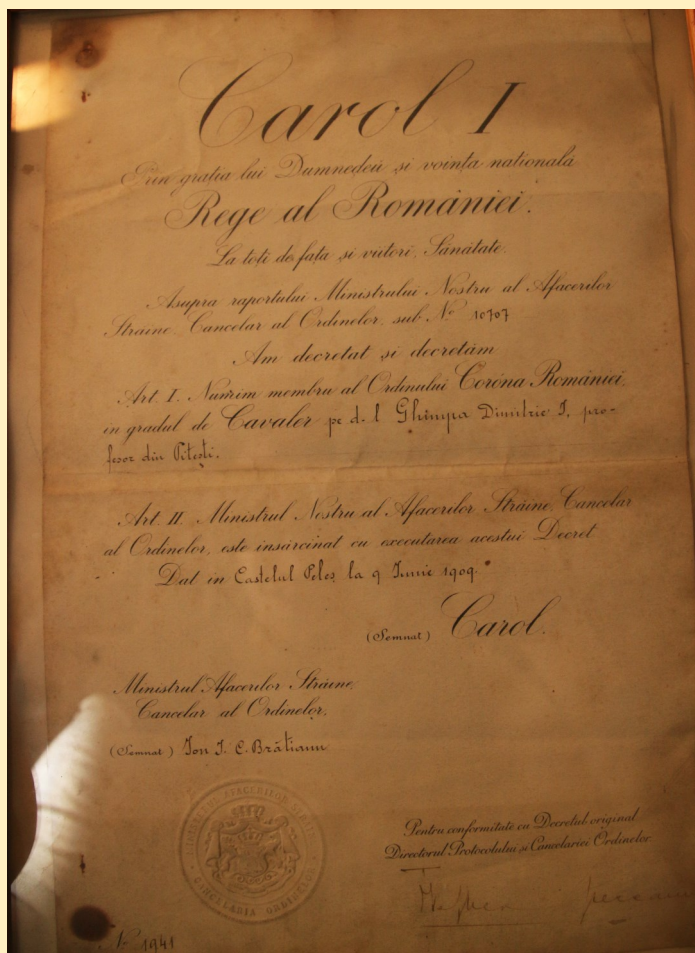

La mulți ani, Brătianu!

**Mesajul domnului
Inspector Școlar General,
profesor Dumitru Tudosoiu,
la ceas aniversar al Colegiului Național
Ion C. Brătianu**

Dragi colegi, elevi și părinți,

La ceasul aniversar al unui
dintre cele mai prestigioase licee
argeșene, gândurile noastre se îndreaptă,
deopotrivă, către elevi, dascăli și părinți,
uniți întru slujirea aceleiași ideal
educațional.

Elevii noștri, lumina viitorului!

Profesorii, oamenii mânați de
vocație care îi instruiesc, îi învață să
învețe și să urmeze drumul reușitei în
viață!

Părinții, beneficiarii secundari
ai educației, care au conturat copiilor
premisele unui destin ce trebuie împlinit
de către cei care vor continua să
deschidă, la rândul lor, spre cunoaștere,
ochii acelor copii!

Este o bucurie și o mândrie să vă fim alături în acest emoționant moment de profundă
trăire și desăvârșire! Idealul educațional al învățământului românesc urmărește dezvoltarea liberă
și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui
sistem de valori necesare pentru dezvoltarea personală. Inspectoratul Școlar Județean Argeș
reprezintă o instituție în slujba comunității, care acționează pentru realizarea obiectivelor
educaționale naționale și care promovează și sprijină performanța și calitatea în școlile argeșene.
Vă felicităm, așadar, că ați ridicat la rang de tradiție arta educației!

Sunteți o instituție ale cărei pagini sunt scrise cu litere de aur în cartea istoriei, care a dat
posterității personalități marcante în nenumărate domenii și și-a pus amprenta imuabilă asupra
destinelor societății.

Colegiul Național *Ion C. Brătianu* sărbătorește astăzi împlinirea a o sută cincizeci de ani
de istorie, dovadă a unei vechi ființări erudite a culturii argeșene.

Cu acest prilej, adresez Colegiului cele mai frumoase urări pentru un viitor pe măsura
trecutului și prezentului.

Vă dorim să vă continuați drumul succesului și al performanței! Vă urăm sănătate și
putere în perpetuarea misiunii nobile și a profesiei dumneavoastră de credință!

La mulți ani!

Omul sfințește locul!

Prof. dr. Alina Manea
Directorul Colegiului Național *Ion C. Brătianu*

Existența Colegiului Național *Ion C. Brătianu* Pitești va rămâne întipărită în memoria mea afectivă și mentală pentru toată viața. Cu mândrie declarată, mărturisesc faptul că există multiple perspective din care mă raportează la această instituție. Ca fostă absolventă (Liceul Teoretic *Nicolae Bălcescu*, pe atunci), colegiul se identifică cu patru ani de neuitat, cei mai frumoși, de altfel, din tot parcursul meu de învățare. Sunt vremurile sufletului meu, căci sunt ale adolescenței trăite cu o mulțime de visuri, ale emoțiilor născute de provocarea intelectuală și erotică, ale speranței că-ntr-o zi vei ajunge „om mare”. Întâlnirile mele cu dascălii colegiului n-au fost deloc întâmplătoare, marcându-mi devenirea.

Ca profesor al colegiului, vă împărtășesc gândul de a mă simți printre binecuvântații de Dumnezeu, având șansa să întâlnesc oameni de calitate (elevi și profesori), fiecare dintre ei hotărându-mi, într-un fel sau altul, direcțiile de evoluție personală. Constat diferențe între elevii de azi și cei de altădată, impuse de tipologiile generațiilor, de contextul social, însă datorită noastră de profesori este să fim pregătiți pentru cea mai dură adaptare, căci a judeca permanent este neconstructiv, iar catalogarea cuiva doar în parametrii negativului nu ne este deloc trebuincioasă.

Funcția de director al colegiului nu a fost acceptată de mine cu ușurință interioară, conștientă fiind de ceea ce presupune, dar sunt convinsă că este unul dintre rosturile mele pe lumea aceasta, pentru o anumită perioadă, și că trebuie împlinit așa cum se cuvine, fără resentimente.

Am nădejdea că vom duce la capăt, cu bine, reabilitarea clădirii colegiului, care nu este o misiune ușoară. De altfel, niciun proiect de anvergură aceasta nu este facil. Recunosc faptul că a existat o echipă implicată trup și suflet în acest proiect (comisia de licitație), căreia trebuie să-i mulțumesc. Acestei echipe și celor care m-au susținut mereu le datorez puterea de a merge mai departe, în multe zile când mă încercă gândul renunțării.

Colegiul acesta a fost și va rămâne același! Oamenii se schimbă! Și când spun acest lucru, mă gândesc la proverbul *Omul sfințește locul!*, cu o convingere de nezdrușcinat.

Profesional și educațional vorbind, consider că va rămâne o instituție onorabilă și concurențială, dacă cei vizați (elevi, profesori, părinți) vor înțelege că educația se face cu implicare, că valoarea se fundamentează pe muncă cinstită și respect reciproc, că toleranța echilibrată trece primejdia rea și că *unde-s doi, puterea crește!*

La mulți ani, *Brătianu!*

Cercul magic din veșnicia unei școli

Profesor Florica Dumitru
Directorul adjunct al Colegiului Național *Ion C. Brătianu*

Părintele este cel care prin dragostea lui ocrotitoare ține aproape toți membrii familiei și creează în jurul acestora un cerc protector, în care invocă divinitatea și în care este lăsată să pătrundă școala, pentru ca prin tot ceea ce se întâmplă în cadrul ei să asigure viitorul copiilor săi.

Profesorul este omul hărăzit de Dumnezeu, ca prin talentul său de pedagog, cu care a fost înzestrat, să deseneze un cerc magic, în care să cuprindă elevii clasei pe care o conduce, așezându-i astfel pe toți, la fel de aproape, pentru a le putea urmări ucenicia, în fiecare clipă.

Directorul unei școli este cel care, prin planul său managerial, reunește cercurile tuturor claselor, reușind să creeze astfel o fortăreață, în interiorul căreia elevii se pregătesc de lupta cu

viața, învățând să fie cei mai buni. Lungimea acestui cerc educațional este determinată de diametrul profesor-părinte, în centrul căruia trebuie fixat întotdeauna elevul, pentru că educația se realizează prin activități în care trebuie să colaboreze toți factorii implicați.

Când cercul acesta mare se desface, la finalul anilor de școală, toate elementele echidistante care au stat la baza formării lui își vor urma o traiectorie bine stabilită. Acesta este momentul mult așteptat, în care elevii săi vor deveni oameni mari, iar profesorii lor – niște bătrâni mici, dar care vor simți în acea clipă, că sunt veșnici.

Marile cetăți, definiții ale inexpugnabilului, își construiau, deseori, pe dinăuntru, citadele mai puternice pentru jertfa ultimei rezistențe.

În trecerea timpului, marile orașe... Câte dintre ele n-au dispărut? Așa au răsărit citadele moderne, ca o ultimă rezistență în fața timpului: școlile. Aici se descoperă și se formează valorile, se deschid ferestrele afirmării, ale consacării. Strategia acestora, prin care timpul este nevoit să poarte cu sine valorile, este o îmbinare permanentă între tradiție și modernitate.

Când intri în curtea Colegiului Național *Ion C. Brătianu* din Pitești (o puteai face de acum 150 de ani) ești tentat, plimbându-te printre copacii foșnitori și florile aprinse, să numeri plăcuțele de aur din fațadă. Ele te urmăresc și înăuntru, când, pe panourile din hol sau răsfoind câteva file de istorie, ești tentat să numeri mulțimea medaliilor de aur de la olimpiadele naționale și internaționale, de la concursurile sportivilor și de la toate competițiile notabile ale vârstei de foc. Fiecare este o încununare a măiestriei profesorilor, îngemănată cu idealurile dezlănțuite din suflete de băieți și fete. Și mii și mii de ore de muncă. Ore de trudă, de chin, de îndoieli, dar și de lumina sclipitoare a izbânzii. Cine a avut ideea plăcuțelor de aur din fațadă?

Aceste vorbe mari se pot transforma în nume proprii, dar nu ies din metaforă, pentru că sunt nume de legendă: Constantin Cristescu (general-erou, 1916), Costin Petrescu (profesor la Școala Națională de Belle Arte din Lyon), Ion Minulescu, Ion Barbu, Vl. Streinu (scriitori), Armand Călinescu (fost prim –

ministru), Nicolae Apostolescu (doctor în litere la Sorbona), Gheorghe Marinescu (laureat al Academiei Franceze de Medicină), Constantin Bălăceanu Stolnici (academician), Emil Constantinescu (fost președinte al României), Carol Corbu (maestru emerit al sportului). Și mulți alții.

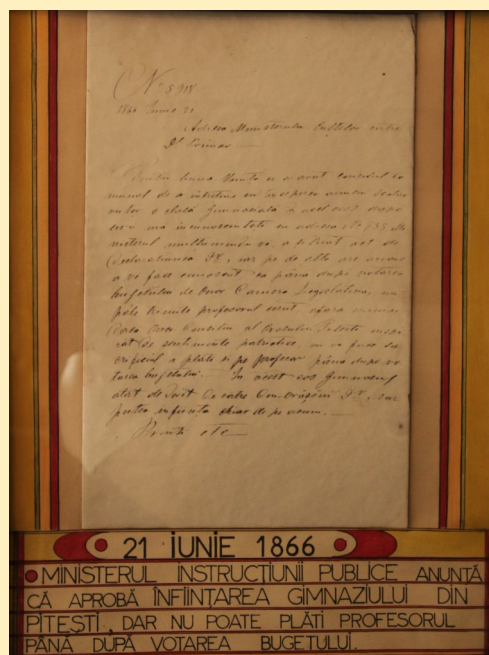
La timpul prezent, trebuie să intri într-o clasă, să stai liniștit într-o bancă și să asisti la focul unei lecții. Eu însumi am făcut-o de mai multe ori. Și-am văzut cum se împletesc în retorte magice speranțele viitorului. Nu sunt atât de multe cuvinte pentru a mulțumi acestor dascăli minunați. Și-acestor copii irezistibili care se zbat ca florile din grădină înspre lumina soarelui.

Și-ar trebui ca cei care s-au călit în aceste retorte, oricât de sus ar ajunge, să se întoarcă (nu este vorba de recunoștință) și să-i ridice pe pedestalul pe care-l merită pe cei care veghează, poate în suferință, la eternitatea acestui foc. Ar simți și ei bucuria luminii și focul ar clocoti mai puternic.

Colegiul Național *Ion C. Brătianu* din
Pitești, 150!

LA MULȚI ANI, CITADELĂ
NEPIERITOARE!

MULTE VIEȚI VOR ÎNFLORI ÎN
TINE!

Profesori de altădată

Cu iubire, cu prietenie...

Cornelia Domnișoru
Profesor de istorie

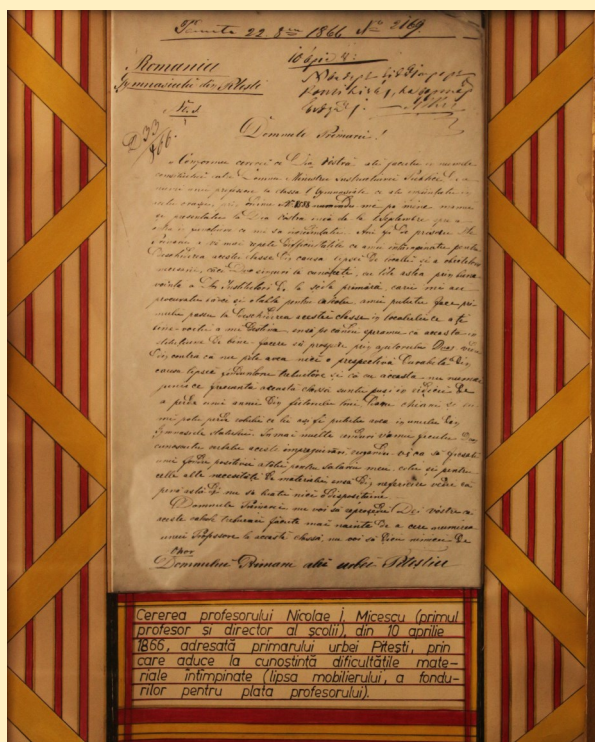
Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru șansa pe care am avut-o de a profesa și conduce această instituție de învățământ, unde mi-am adus părticica mea de contribuție în formarea multor generații.

Cu iubire, cu prietenie, cu gând bun și cu toată ființa mea ca profesor de istorie și director al Colegiului Național *Ion C. Brătianu* în perioada 1996-2001 doresc acestei instituții de învățământ la cea de-a 150-a aniversare un călduros „La mulți ani!” și mult succes în continuare. Îmi amintesc cu plăcere că m-am străduit și am luptat să readuc pe frontispiciul acestei prestigioase instituții numele pe care l-a purtat la înființare: *Ion C. Brătianu*. Când liceul a împlinit 131 de ani, prin intervenția mea personală în plenul acțiunii de comemorare am cerut să se numească Colegiul Național *Ion C. Brătianu*, ceea ce s-a realizat din acel moment, în prezența președintelui României de atunci – Emil Constantinescu, fost elev al liceului.

Alături de colegii mei, ne-am adus contribuția la bunul mers al școlii, realizând foarte multe activități, demonstrând că suntem o școală cu tradiție și rezultate excelente.

În tradiția colegiului a intrat această sărbătorire anuală, o zi a „Porților deschise” în care elevi și profesori de ieri și de azi se întâlnesc pentru a omagia instituția și pentru a arăta în continuare că suntem una din școlile foarte bune din țară, lucru care ne obligă și în viitor.

La mulți ani!

Cel mai bun

Constantin Luca
Absolvent promoția 1954
Profesor de educație fizică și sport

În anul 1947, când am absolvit clasa a IV-a în comuna Leordeni, învățătorul Constantin Bustea mi-a spus să dau admitere la Liceul *Brătianu*, pentru că e **cel mai bun**.

După o triere responsabilă la limba română și matematică, scris și oral, am fost aleși **cei mai buni**.

Deși nu aveam cărți, am fost pregătiți de niște oameni care au dorit să fie profesori, nu doar purtători de diplome, uneori, fără acoperire profesională. Erau **cei mai buni**. Rezultatele muncii lor și ale elevilor sunt impresionante: nenumărate premii naționale și internaționale au adus liceului

calificativul de **cel mai bun**. Exemplific cu colegul meu Marius Iosifescu, ilustru matematician, președintele Academiei Române, colaborator al prestigioaselor instituții din Oxford, Cambridge, SUA etc. și Liviu Suci, câștigător al medaliei de aur la Olimpiada Internațională de Matematică de la Seul cu maximum de puncte. Un record ce poate fi cel mult egalat. Au fost **cei mai buni**.

Elevii purtau cu mândrie prin oraș uniformă și emblema, fiind urmăriți cu admirație de cei trecători. Se știa că sunt **cei mai buni**. Mulți dintre ei au intrat la facultăți, pe locuri fruntașe pentru că erau **cei mai buni**.

Iubite Colegiu, te-am servit cu credință 45 de ani, iar acum, de ziua ta, îți urez din inimă să fii mereu **CEL MAI BUN!**

Agora

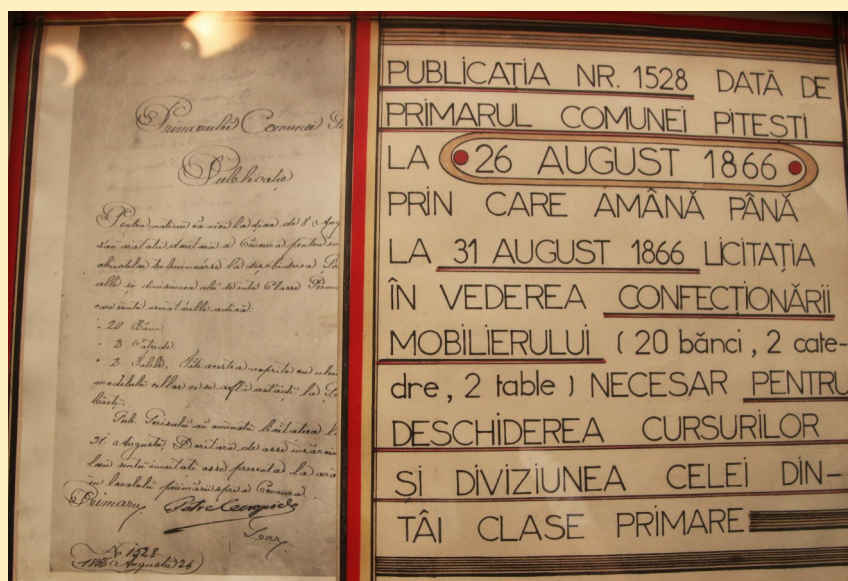
Steluța Istrătescu
Profesor de limba engleză

Să scrii despre cei care nu mai sunt este atât de greu. Să-ți aduni frânturile de amintiri și să încerci să le pui cap la cap pentru a forma povestea de care ai atâta nevoie este aproape imposibil. Și totuși, imposibilul devine posibil când amintirea celor care ne-au fost mentori, învățăcei, colegi și prieteni rămâne veșnic întipărită în adâncul sufletului.

Când am pus pentru prima dată piciorul în acest liceu – se întâmpla în toamna anului 1968 - am simțit că pășesc într-o „zonă interzisă”, o zonă unde muritorii de rând nu-și puteau găsi locul. Iar cancelaria mă înfricoșa de-a dreptul. Majestuos construită, spațioasă, înaltă, cu tablouri impresionante pe pereți, cu un candelabru imens care lumina masa lungă din lemn masiv negru, în jurul căreia troneau scaune cu speteze înalte, totul mi-a tăiat respirația. Firește, n-am îndrăznit să mă așez. Știam că impunătoarele scaune erau rezervate Agorei. Noi, noii veniți, eram pe lista de așteptare.

„Cancelarie de a-ca-de-mi-ci-eni” - îmi sună și acum remarca zeflemitoare, rostită printre dinți, cu ranchiună, a unui inspector școlar-general, la unul din primele consilii pedagogice la care am participat. Într-adevăr „gura păcătosului adevăr grăiește” - am rostit „cu voce tare” în gând. Privindu-i, nu-mi puteam da seama care este mai „academician decât celălalt”. Tudor Popescu, George Aman - profesor emerit, Titus Păuna, Nicolae Spinei, Dumitru Mihalașcu, Eduard și Eugenia Minasian, Ion Beșoiu- ordinul muncii cl.III, Florin Cosmescu, Elena Vasile, Steriade, Dalia Petrescu - ordinul muncii cl.II, Georgeta Ștefănescu, Nicolae Vlad, Nicolae Mitulescu, Ovidiu Dumitrescu, Marin Bădescu, Florin Anghel, Gheorghe Muranievici, Constantin Fulgeanu și mulți alții... erau cei care ocupau locurile din jurul impunătoarei mese. Noi, noii sosiți – și nu eram chiar puțini – ne așezam și stăteam timorați și nemișcați pe scaunele de lângă perete. Am îndrăznit să ocup un loc la „centru” după foarte mulți ani, în ziua când doamna Tatiana Comșa, profesoara de franceză, s-a retras la pensie.

Atmosfera din cancelarie era cu totul distinsă și nimeni n-ar fi încercat să încalce regulile bine stabilite. „Domnule profesor”, „doamna profesoară”, erau formulele cu care ne adresam unul altuia – în vremea în care mult prea proletarul „tovarăș” era obligatoriu. Profesorii soseau cu cel puțin un sfert de oră înaintea începerii cursurilor. Noi, cei tineri, veneam chiar mai devreme. Vorbeam în șoaptă, nimeni nu îndrăzneam să ridice glasul și nici n-ar fi fost nevoie, ne sfătuiam, discutam probleme legate de școală, ceream sau ne puneam la punct ultimele detalii pentru orele respective, apoi la „fix” ne luam cataloagele și plecam la cei care ne așteptau. Profesorul care nu aștepta niciodată zbârnăitul „clopoțelului” era Nicolae Spinei, care intra în clasă în momentul când sunetul atât de cunoscut răsuna pe coridoare. Elevii îl așteptau liniștiți și nerăbdători să-i asculte minunatele „vorbe de duh”.

Profesori de altădată

Să intri într-un asemenea sanctuar era aproape un sacrilegiu. Și totuși am intrat. Eram de-a dreptul speriată. Liceul fiind numai de băieți, mă găseam în mare încurcătură. Într-una din zile, înaintea începerii anului școlar, mi-am luat inima în dinți și am îndrăznit să-i cer sfatul domnului profesor Tudor Popescu, a cărui soție, doamna Virginica Popescu, îmi fusese dirigintă la școala generală. „Nu am ce sfat să-ți dau. În clasă ești propria ta stăpână. Ceea ce-ți pot spune, este să nu fii ranchiunoasă”. Domnul profesor George Aman, care era pe scaunul alăturat, a dat din cap afirmativ, în timp ce frunzărea *Iliada*. Cum aș fi putut uita vreodată? Un alt „sfat”, de care mi-am amintit mereu, a fost cel al profesorului Anghel Florin, profesorul de franceză, „notre chef”, cum îl numeam noi cu respect și admirație: „mai bine să vorbești prost decât să taci deștept”.

Și aș vorbi la nesfârșit despre acești „monștri sacri”, dacă aș fi convinsă că cineva ar dori să mă asculte, cineva care să înțeleagă ce înseamnă să fii profesor, în adevăratul sens al cuvântului, ce responsabilități imense ai în educarea tinerei generații, ce trebuie să faci pentru a sparge zidul ce veșnic ți se înalță trufaș în cale, barând comunicarea între generațiile care de când lumea și pământul au fost într-un veșnic „antagonism”. Cu siguranță, pentru ei acest zid nu a existat niciodată.

Ce făceau acești coloși pentru a reuși să spargă acest zid? Făceau adevărate minuni. Nu precupețeau niciun efort, oricât de imposibil ar fi părut la prima vedere. Mereu într-o continuă frământare, neliniște, tremurau la gândul unui eventual eșec. Elevii lor trebuiau să fie doar pe primele locuri. Și erau. Menirea lor ca dascăli era răsplătită. Îmi amintesc atât de bine, cum la finele fiecărui an școlar, liceul nostru primea teancuri de felicitări - și nu exagerez deloc - de la cele mai mari universități din țară: elevii noștri se aflau mereu pe primele locuri. Directorul Nicolae Mitulescu – apoi toți cei care i-au urmat - ne citea cu bucurie, dar mai ales cu mândrie, listele absolvenților care duceau renumele liceului mai departe. Cinste acestor minunați profesori și ucenicilor lor.

Și acum mă întreb „unde ne sunt profesorii de altădată?” Mi-e tare dor de ei. Au plecat unul câte unul, tăcuți și discreți așa cum au trăit. (Titus Păuna, profesor de biologie, a murit într-o dimineață mohorâtă de toamană, în momentul când semna condica de prezență). Cine-și mai amintește de ei? Noi toți și ucenicii care au fost plămădiți din truda neobosită și dragostea lor nețărmurită.

Un gând pios pentru cei care nu mai sunt decât în inimile noastre și care vor rămâne veșnic în memoria atâtor și atâtor generații minunate, generații modelate după chipul și asemănarea mentorilor lor... Mărturie stau teancurile de scrisori de mulțumire pe care le-am primit de-a lungul anilor de la foștii noștri elevi, acum împrăștiați în cele patru vânturi ale lumii.

Colegiul *Ion. C. Brătianu* Pitești, leat cu Academia Română

Maria Mona Vă Ileanu

Profesor de limba și literatura română

Au trecut ca un vis peste fruntea liceului 150 de ani, un secol și jumătate de la acel însemnat 1866, când în Pitești se deschideau cursurile celei dintâi clase gimnaziale, având 12 elevi și un singur profesor, Nicolae Micescu, absolvent al Facultății de Științe, care predă toate disciplinele. Prin decret regal, din 1898 această școală a primit numele *Ion C. Brătianu*. Frumusețea clădirii, a cărei fațadă este decorată cu un mozaic cu plăcuțe de aur s-a păstrat până la noi. În aprilie 2016, Academia Română a sărbătorit 150 de ani de existență, în 27 mai 2016 Colegiul nostru împlinește aceeași vârstă. Frumoasă vârstă, frumoasă aniversare! Cu toate că de-a lungul timpului școala s-a întâlnit cu perioade faste și, uneori, nefaste. Dar oamenii ei, profesori și elevi, au știut să reziste. Mărturii sunt multe, în superba bibliotecă unde există carte de patrimoniu și în Muzeul creat la inițiativa profesorului Manu Bădescu în fosta locuință a directorului. Acolo se află și cererea elevului Ion Minulescu către directorul de atunci, pentru înființarea unei societăți a școlarilor, cu numele *Junimea*. Directorul, om luminat, a aprobat cererea aceasta specială și din 1897 se desfășoară activitatea societății literare *Junimea*, cu unele întreruperi, după vremuri și după oameni. Prestigiul liceului a crescut mereu, ca și numărul de elevi din care au ieșit apoi oameni de seamă ai neamului nostru. Mai puțin fericite momente au fost cele în care bombardamentul a distrus o aripă a frumoasei clădiri sau comisii ale noii puteri comuniste au schimbat numele de *Brătianu* pus la index cu cel de *Școală Medie* și, mai târziu, *Nicolae Bălcescu*.

Așa am cunoscut și eu această școală, Liceul de băieți *Nicolae Bălcescu*, în care am intrat prima dată în 1971, eu însămi liceeană, când intransigentul profesor Nicolae Spinei a reînființat Societatea și revista *Junimea*.

Profesori de altădată

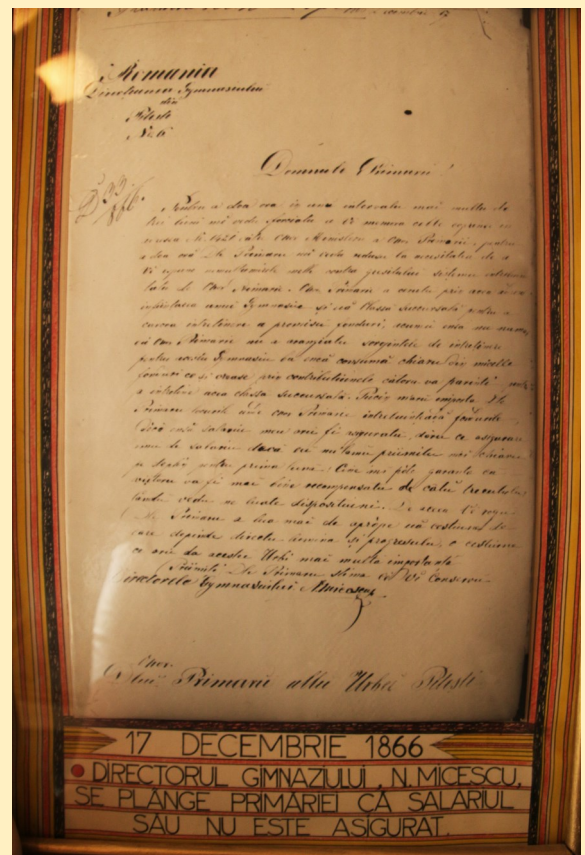
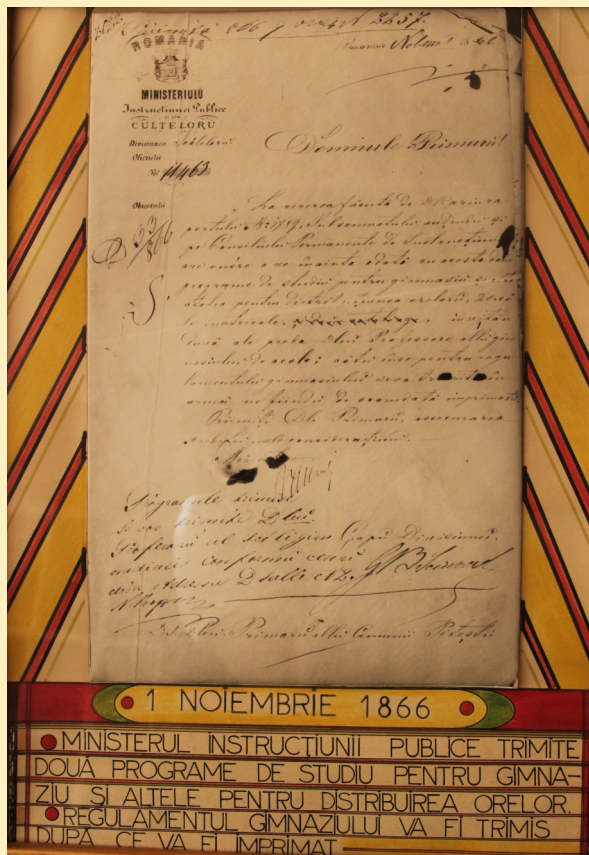
I-au fost alături mereu profesorii Marin Manu Bădescu și Constantin Fulgeanu. Pe ei i-am cunoscut eu, ei mi-au predat ștafeta când în 1989 am devenit profesor titular al școlii, de la ei am aflat și taina frumosului mozaic de deasupra ușii de la intrare. Comuniștii au dispus distrugerea acestui mozaic, semn al vremurilor de odinioară; în taină, noaptea, directorul de atunci a adus oameni și l-au zidit ca pe Ana lui Manole. După decembrie 1989, garda veche, în frunte cu profesorul Nicolae Spinei, au purces urgent la desfacerea tencuielii care acoperea emblematica imagine a nobleții.

Cam așa s-au petrecut lucrurile și cu unele cărți din bibliotecă, puse la index și destinate arderii. Profesorii i-au îndemnat pe elevi să le ia acasă și să le ascundă prin poduri, pe la streșina caselor. Multe s-au deteriorat în aproape 50 de ani de interdicție, dar unele au fost aduse înapoi și redată bibliotecii de foștii elevi, personal am asistat la un astfel de eveniment organizat de profesorul de română Constantin Fulgeanu: fostul elev, acum prof. univ. dr. Nicolae Leonăchescu, a adus cărțile pe care cândva un adolescent le ascunsese pentru a nu fi distruse. Brațul lung al Securității încerca uneori să se întindă și asupra elevilor, dar și ei au fost apărați de dascălii lor, așa cum se vede din povestirea pe care o redăm a domnului Mihail Ghițescu, din vremea când era diriginte.

În cadrul *Societății Junimea* am sprijinit cenaclul literar, revista precum și activități distractive cum ar fi *Balul Fulgilor de nea*, activități care continuă și acum. Și parcă răsună încă pe vastele coridoare pașii lui Ion Minulescu, Ion Trivale, Dan Barbilian, Vladimir Streinu și alți truditori ai cuvântului.

E greu de enumerat galeria de dascăli străluciți ai acestei școli și mai greu este să enumerăm oamenii mari care au ieșit din aceste bănci. Ei vin uneori și se întâlnesc cu colegii și profesorii, dar toți, oriunde și spre orice mari universități îi poartă pașii în lume, vorbesc despre această școală ca despre o icoană scumpă sufletului lor.

Am primit ștafeta din mâna unor cărturari adevărați și pot spune că am predat-o unor tineri cu care deja putem să ne mândrim, profesoara Gabriela Georgescu pentru limba și literatura română, fostă elevă a noastră, ca și Alina Manea, fostă elevă, acum directoarea colegiului. Cum se spune în asemenea momente: Vivat! Crescat! Floreat!

Profesori de altădată

Ultima promoție de băieți

Niculae Voica

Absolvent promoția 1959

Profesor de matematică

Î: Sunteți fost elev al colegiului. Ce promoție? Ce amintiri vă leagă de liceu ca fost elev? Ce profesori v-au marcat existența?

NV: Am terminat liceul în 1959, ultima promoție de băieți a liceului. Multe amintiri, ca pe orice elev. Profesorul de matematică, Alexandru Stănescu, prin felul în care predă.

Î: În ce perioadă ați fost profesor al colegiului?

NV: Profesor al colegiului am fost în perioada 1964-2004.

Î: Ca elev sau ca profesor ați avut emoții mai mari în prima zi de școală la liceu?

NV: Evident, ca profesor.

Î: Cum era relația profesor-elev și cum vi se pare cea de astăzi?

NV: Înainte relația profesor-elev era o relație decentă. Elevii erau foarte respectuoși atunci și nu se compară cu atitudinea pe care o au astăzi.

Î: Relatați-ne o amintire plăcută din activitatea dvs. didactică.

NV: Sunt multe amintiri. Cele plăcute erau când se dădeau rezultatele la olimpiadă și vedeai că elevii pe care îi conduci luau premii.

Î: Și una... neplăcută.

NV: Nu știu, e greu de spus.

Î: Menționeți legătura cu foștii dumneavoastră elevi?

NV: Da!

Î: În ce fel credeți că le-ați marcat existența?

NV: Prin pregătirea lor profesională foarte bună, obținând rezultate deosebite la admiterile pentru învățământul superior.

Î: Ce sfaturi dați profesorilor de azi, mai ales celor tineri, având în vedere experiența dvs. de dascăl?

NV: Să fie serioși, să pună mâna să învețe lecțiile bine acasă pentru a nu avea probleme în clasă.

Î: Având în vedere că suntem în an de sărbătoare, vă rugăm să adresați o urare cu ocazia împlinirii a 150 de ani de existență a colegiului nostru.

NV: Liceului îi doresc ani mulți, cu rezultate deosebite!

Profesori de altădată

Anii de liceu la *Ion C. Brătianu* - o promoție de excepție

Vasile Ghițescu

Absolvent promoția 1956

Profesor de limba și literatura română

M-am cunoscut cu viitorii mei colegi în curtea liceului, pe atunci numai de băieți, la opt ani de la terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, în anul 1953, începând cu clasa a VIII-a. Majoritatea venea din mediul rural, din familii modeste, unele chiar lovite de o sărăcie accentuată de consecințele celor șase ani crunți de război.

Datoriile impuse de U.R.S.S. țării noastre după încheierea războiului erau de-a dreptul împovărătoare (mai ales după intervenția slugarnică a Anei Pauker care a adăugat la cifra datoriilor, și așa foarte mare, încă un zero, în prezența ministrului de externe Andrei Ianuarevici Vâșinski).

Toate produsele și bunurile materiale erau raționalizate prin așa-zisele „cartele”, iar cotele către stat mărite abuziv, mai ales pentru familiile din mediul rural, încadrate după model sovietic la „chiaburi”, erau insuportabile. Prigoana politică producea o stare de panică și nesiguranță. Delațiunea era încurajată la tot pasul, iar în penitenciarele politice apăruse sinistrul „experiment de la Pitești”. Admiterea la facultăți și în alte instituții de învățământ era strict dominată de dosarul politic.

În tot acest noiam de tensiune, preocuparea noastră, ca elevi, era învățătura de carte și pregătirea temeinică. La început ne simțeam oarecum stingheri și intimidati pe lângă cei din oraș, care erau acomodați mediului urban, unii dintre ei provenind din familii înstărite și cu faimă profesională, dar eram puternic animați de o dorință fierbinte de afirmare și de a nu-i face de rușine pe părinți și nici localitățile natale. Trebuie menționat că toată promoția, de la A la F, fusese repartizată judicios, fiecare clasă cuprinzând, în medie, 38-40 de elevi, având parte de dascăli excepționali la toate obiectele de studiu. Profesori precum Ion Steriopol (directorul din aceea vreme; predă limba franceză; studiasse la Paris), George Aman, Marin Manu Bădescu, Nicolae Spinei, Adelina Prodescu (limba română), Emil Morțun, Dumitru Mihalașcu (matematică), Ovidiu Dumitrescu, Iulian Matei (istorie), Marin Găiseanu (psihologie), Gheorghe Toma (geografie), Hristu Caracostea (chimie), Titus Păuna (științe naturale), Tache Sâmbotin (muzică), Filoneanu Mihai (limba rusă) și mulți, mulți alții, făceau parte din elita corpului profesoral, rezultatele lor fiind cunoscute nu numai în Pitești, ci și în întreaga țară.

Structura anilor școlari era compusă din pătrare, iar sistemul de notare fusese copiat după cel sovietic (cu note de la unu la cinci), ceea ce îngreuna foarte mult activitatea cadrelor didactice din toate punctele de vedere. Avea un singur avantaj: te ținea într-o priză continuă.

În pofida tuturor greutăților, rezultatele nu au întârziat să apară, acestea datorându-se bunei pregătiri profesionale a dascălilor, înaltului simț civic și moral, unei severe, dar folositoare discipline, concretizată printr-o serioasă colaborare între școală și familie. De exemplu, domnul Ion Steriopol, directorul liceului, ne cerea să aducem la secretariat cărți poștale deschise, cu adresa de acasă a părinților, pe care scria notele obținute pe fiecare pătrar. Acestea erau expediate prin poștă și le aflau nu numai părinții, ci toți locuitorii comunei în frunte cu poștașul. E ușor de dedus ce efecte produceau.

Liceul dispunea pe atunci de cantină și cămin, pentru cazarea elevilor din mediul rural, în condiții modeste, dar suportabile. Se crease o atmosferă sănătoasă de pregătire a elevilor, de afirmare, de stimulare a abilităților, în sensul bun al cuvântului. Elevii interni beneficiau și de serviciile unui supraveghetor pedagog. Examenul final nu se numea pe atunci bacalaureat, ci examen de maturitate.

Cei peste 230 de absolvenți ai promoției 1956 s-au integrat bine în viața socială, o bună parte din ei atingând cote înalte, sporind atât prestigiul liceului, cât și pe cel personal.

Voi menționa pe câțiva dintre ei, care-mi stăruie puternic în amintire:

DUMITRU CONSTANTIN DULCAN, medic neuropsihiatru, structură de savant, evoluție profesională excepțională, participare la congrese în străinătate (peste 25 de țări și mai multe continente, până în Australia), autor de brevete și invenții, monografii în domeniu, site de lucrări științifice, volume publicate, cu conținut eseistic și filosofic: *Inteligența materiei* (1981, 1992, 2009), *Somnul rațiunii* (2001), *În căutarea sensului pierdut* (2008), *Către noi înșine* (2013), *Mintea de dincolo* (2013) ș.a..

EMIL CONSTANTIESCU, absolvent a două facultăți: Drept și Geologie, profesor universitar, rector al Universității București, președintele României între anii 1996-2000, autor al volumelor: *Adevărul despre România*, *Timpul dărâmării*, *timpul zidirii* ș.a. Mi-a dăruit și mie un set în calitate de fost coleg de promoție și prieten, iar eu le-am oferit Bibliotecii Județene *Dinicu Golescu*, Pitești. Un set a fost donat

Bibliotecii Colegiului *Ion C. Brătianu*.

ION (PUIU) MATEI, medic generalist specializat în Belgia, cu o bogată și prețioasă activitate științifică, mulți ani deținând funcția de Director al Spitalului *Colentina* din București, unde era foarte iubit și respectat pentru înaltul său profesionalism și un caracter admirabil. Era fiul profesorului nostru de istorie IULIAN MATEI și pe toată perioada liceului a fost colegul meu de bancă.

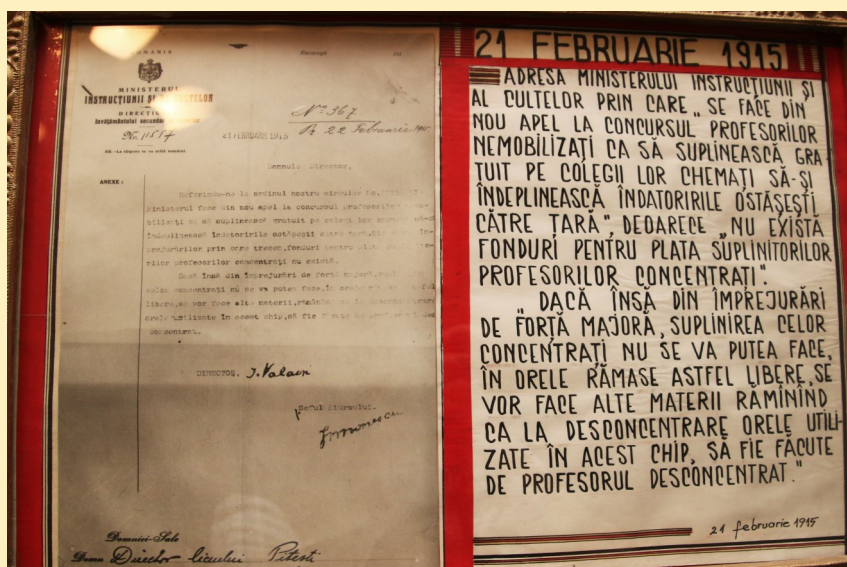
MUCENIC (CINEL) DUMITRU MĂRTOIU, medic ginecolog la Pitești, fiul celebrului chirurg Victor Mărtouiu, care a avut casa peste drum de Colegiul *Ion C. Brătianu* multe decenii. A fost demolată cu aproximativ 15 ani în urmă, iar pe locul ei s-a construit o clădire anostă, un fel de club de zi și de noapte. Cinel era un elev eminent, un coleg admirabil, cu un fizic delicat, foarte plăcut. Nu a avut noroc în viață. S-a stins prematur, răpus de un cancer nemilos. Este înhumat în localitatea natală Stănești, județul Argeș, alături de părinți. ION (NELU) MARIN, medic chirurg de mare prestigiu, la Spitalul *Elias* din București. IULIUS CROITORU, medic neurolog la Râmnicu Vâlcea.

ION ALEXANDRU, medic anestezist la Terapie Intensivă, Spitalul din Găești. Soția sa a fost medic la același spital. Era originar din Băbana, localitatea mea natală. ILIE BĂDICUȚ, conferențiar la Universitatea din București, Facultatea de Filologie, Catedra de limba arabă. Elev eminent al liceului nostru, înzestrat cu calități excepționale de filolog. A intrat prin concurs de admitere, situându-se pe locul întâi cu media maximă, din 700 de candidați pe 50 de locuri. Este autorul unui *Dicționar româno-arab*, care se află în muzeul Colegiului *Brătianu*. GHEORGHE ȘTEFĂNESCU (GICU), medic veterinar la Ștefănești-Pitești. DUMITRU POROJAN, profesor universitar la A.S.E. București.

POPESCU VIOREL, inginer constructor, absolvent al Politehnicii Brașov, șef șantier Autostrada București-Pitești (1968). Detașat în continentul african pe o perioadă de trei ani în Libia (1975-1978), director la Întreprinderea Drumuri și Poduri București.

VASILE GHÎȚESCU, profesor de limba și literatura română, publicist, critic și istoric literar, fost șef de cabinet al rectorului primului Institut de Învățământ Superior din Pitești, care a constituit piatra de temelie a actualei Universități de Stat. O perioadă de cinci ani am făcut parte din redacția revistei literare și de cultură *Argeș*, în echipă cu Mihail Diaconescu, Ion Popovici, Gh. Tomozei, Florin Mugur, Alexandru Cerna Rădulescu. În perioada anilor 1997, 1999, și 2006 am fost profesor suplinitor de limba și literatura română la Colegiul *Ion C. Brătianu*, pașii purtându-mă cu catalogul sub braț, cu nostalgie și cu o mare încărcătură afectivă, pe culoarele liceului unde am fost elev cu peste șase decenii în urmă. Doctorul DUMITRU CONSTANTIN DULCAN, fostul coleg de promoție din anii liceului și prieten loial, mi-a acordat cinstea și onoarea de a mă solicita să fac parte dintre cei care erau desemnați să prezinte volumele sale la lansare, din 2001 și până în prezent, cel mai recent fiind *Dumitru Constantin Dulcan - un promotor al noii spiritualități*, tipărit la Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2015.

Menționările, firește, ar putea continua, dar spațiul este limitat. Se cuvine să ne exprimăm recunoștința noastră față de colegii de acum 60 de ani, care au contribuit și contribuie, după absolvire, la sporirea prestigiului acestui liceu, devenit în zilele noastre Colegiul *Ion C. Brătianu*, Pitești.

Profesori de altădată

La o aniversare

Mihail Ghițescu
Profesor de discipline tehnologice

Aniversarea a 150 de ani de viață neîntreruptă a unei instituții de învățământ suscită un moment de meditație și de reflecție, gândind că printr-o conducere vizionară formarea de cetățeni responsabili a tinerelor generații va fi asigurată cu același succes ca până acum. De reținut faptul că instituția poartă numele celei mai importante familii de români, care și-a pus viața și averea în slujba făuririi României moderne. Trăiesc în orașul Pitești din 1938, aici mi-am terminat studiile liceale și după război m-am întors și am rămas definitiv. Ca urmare, am avut prilejul să cunosc îndeaproape oamenii din acest oraș, iar cu cei din învățământ am avut o relație strânsă, de prietenie și colaborare, i-am cunoscut pe directorii de odinioară ai liceului, dascăli admirabili: Ion Carofoiu, Ion Steriopol, Gheorghe Toma, Mircea Adameșteanu, apoi artista Florica Steriade, Titus Păuna și multe alte personalități care și-au înscris numele în condica de onoare a acestei instituții de elită.

Între anii 1977-1981, deoarece făceam parte din corpul didactic al acestei instituții, am avut și calitatea de diriginte al clasei a XII-a A, ultima clasă cu profil umanist, acesta fiind în lichidare. Preocupările mele intense au făcut să am rezultate excepționale cu această clasă, fiind propus pentru o gradație de merit de către Inspectoratul Școlar, dar n-a fost aprobată de partid, deoarece eram exclus din partid și din funcția de consilier cultural când s-a aflat că absolvisem o școală de ofițeri în Germania. Atunci s-a petrecut un incident pe care țin să-l relatez pentru a releva aspecte din existența profesorilor din acele vremuri de subjugare ideologică și de asuprire de către poliția politică numită securitate. Era în ultima decadă a lunii octombrie a anului 1980 când am fost anunțat să mă prezint în cabinetul directorului liceului, atunci profesorul Doagă. Știind că nu am nicio abatere de la conduita profesională, am bătut în ușa cabinetului și am intrat degajat. Directorul nu era singur, în dreapta lui, la capătul biroului, era un domn bine îmbrăcat, cam de 35-38 de ani, pe care nu-l cunoșteam. Directorul Doagă, puțin iritat, pe un ton impulsiv, mi se adresează:

- Tovarășe Ghițescu, ești dirigintele clasei a XII-a A, și în această calitate ai obligația să te îngrijești permanent de comportamentul elevilor, nu numai în școală, ci și în afara acesteia.

Înciudat de acest reproș am replicat:

-Tovarășe director, nu sunt la prima experiență de diriginte și-mi cunosc destul de bine îndatoririle.

- Această informație nu se confirmă. Tovarășul din dreapta mea este căpitan la securitate și vă va comunica un incident neplăcut în care sunt implicați elevii clasei a XII-a A. Tovarășe căpitan, vă rog să-i comunicați ce mi-ați spus și mie.

- Tovarășe diriginte, cu două zile în urmă la Pitești s-a desfășurat un meci de fotbal și elevii din clasa la care ești diriginte au participat ca susținători ai echipei locale, iar apoi s-au adunat în internatul liceului, unde au cântat cântece denigratoare la adresa regimului politic și în special la adresa iubitului nostru conducător.

- Elevii din clasa mea nu fac politică și eu în orele de dirigenție am evitat subiectele care să lezeze în vreun fel sistemul politic.

- N-am afirmat că în orele de dirigenție au învățat elevii cântecul: „Bălălău din Scornicești/cizmărește la Pitești/și pleacă la București/întâlnește la Petrești...” n-are rost să pierdem timpul cu aceste versuri de maidan. Măine la ora 12 să te prezinți la sediul securității cu toți elevii de pe această listă.

Și-mi întinde o listă cu șase elevi. Apoi securistul se ridică, dă mâna numai cu directorul și pleacă. Înainte de a părăsi cabinetul, directorul mă sfătuiește să nu-i anunț de astăzi pe elevi ca să nu absenteze a doua zi.

Am plecat abătut de la liceu, gândind ce adâncă e mlaștina în care trăim, dacă și în internatul elevilor s-au infiltrat antene ale securității.

A doua zi, prima oră a clasei era de limba română, l-am rugat pe profesorul Nicolae Spinei să nu le pună absențe și i-am luat cu mine pe elevii citați. Unul din cei șase lipsea. Le-am explicat că avem o convocare și ne-am deplasat spre sediul securității. Elevii au fost introduși într-o cameră slab luminată de la subsol, unde pe lângă pereți erau două bănci lungi. După ce au zăvorât ușa, pe mine m-au condus la primul etaj, într-un birou cu o masă masivă din lemn. După un timp de așteptare, ușa s-a deschis și în

Profesori de altădată

birou a pătruns un bărbat de statură mijlocie, cu o mină înveninată, pozând în autoritate intransigentă.

- Bă, tu cine ești? Mi s-a adresat.

- Dirigintele elevilor convocați de dumneavoastră.

- Vai de capul lor dacă elevii au un astfel de diriginte care le tolerează acte de huliganism. Eu sunt colonelul anchetator și ai să asiești fără să ai dreptul să intervii în timpul anchetei.

Colonelul anchetator se așează în fotoliu, își aprinse o țigare Kent și ordonă locotenentului subaltern:

-Du-te jos și adu-mi-l pe Olteanu.

După câteva minute, ajutorul anchetatorului îl aduce pe Nicu Olteanu, care cum mă vede exclamă:

Tovarășe diriginte, v-au arestat și pe dumneavoastră?

Anchetatorul l-a privit crunt:

- În camera de anchetă vorbești numai când ești întrebat. Unde ați fost duminică după amiază?

Elevul nu s-a speriat, răspunzând deschis la ploaia de întrebări. La întrebarea „ce cântece ați cântat”, el a precizat:

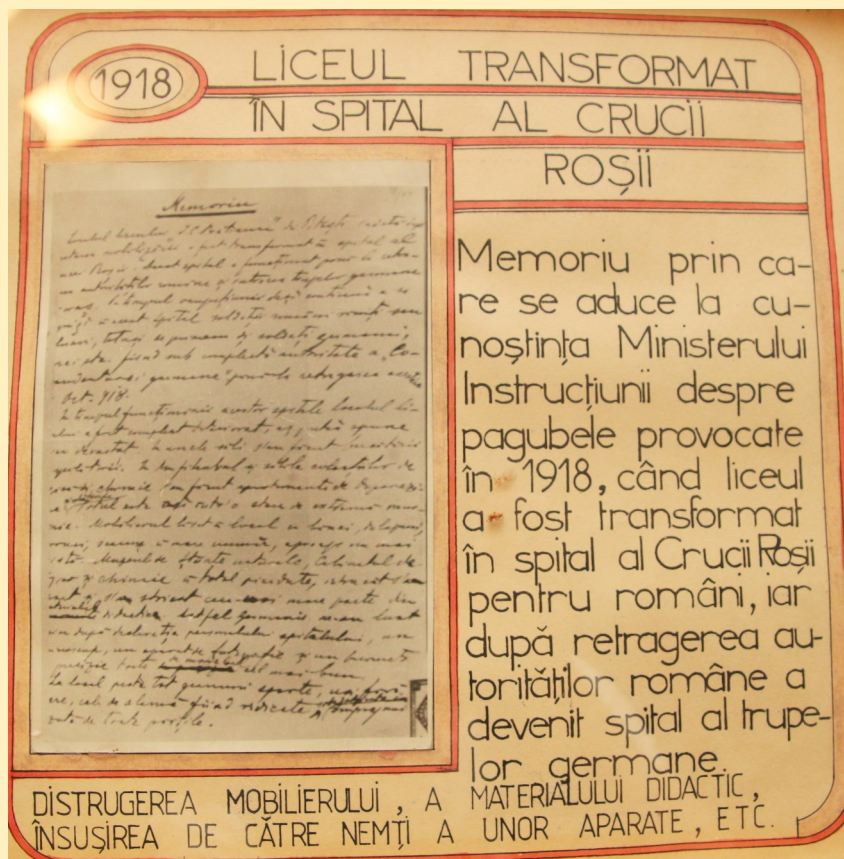
-*Pe Mureș și pe Târnave, De-ar fi mândra-n deal la Cruce, În fânul de curând cosit...*

- Ați cântat și *Bălălău din Scornicești*?

- Am cântat, dar *Bălălău* e un nume generic, ce se află peste tot...

Ancheta la care am participat a durat mai mult de trei ore, elevii fiind interogați pe rând și apoi izolați ca să nu comunice între ei. Părinții au fost alertați, toți s-au solidarizat cu elevii, profesorii au făcut același lucru, s-a luptat mult să se intervină la nivel înalt, directorul Doagă a dispus ca despre acest incident neplăcut să nu se mai vorbească nici în școală, nici în afara ei. Anul școlar s-a încheiat cu bine, examenul de bacalaureat fiind promovat cu medii destul de mari.

În toate timpurile această instituție de învățământ preuniversitar a fost o școală fanion, situându-se în elita instituțiilor de acest gen din țară. La această semnificativă aniversare personal urez Colegiului *Ion. C. Brătianu* generații cât mai prospere și menținerea cu neștirbită și statornică exigență a elitei didactice.

Profesori de altădată

Din perspectiva timpului... replierea

Maria Cojan

Profesor de limba și literatura română

Ce-nseamnă 150 de ani pentru a sărbători?

Aici, în lumea noastră, înseamnă trăinicie, rezistență în timp, speranță în mai bine. Dar pentru a sărbători Colegiul *Ion C. Brătianu*? Tot aici, în lumea noastră, această sărbătoare e o repliere pe alte coordonate ale sufletului care vibrează la cântecul amintirilor ziditoare de frumos, de verticalitate lăuntrică, și credință în viitor. Timpul cerne, triază, judecă, dar noi, oamenii? Rămânem așa cum am fost? Oare?

Împlinirea mea de dascăl a fost o certitudine a faptului că am predat limba și literatura română aici, la acest Colegiu și atunci, la început de secol XXI. Am ieșit la pensie în 2006 și am pășit cu mare sfială și regret pe poarta școlii, știind că asta a fost o etapă importantă de viață și altceva va fi mai departe. Tot aici și atunci am avut șansa de a fi printre dascăli cu reale aptitudini profesionale, talentați, (dacă mă gândesc numai la spectacolele date în fiecare an pe scena Teatrului *Alexandru Davila* din Pitești) și flexibili în comunicarea cu adolescentul zilelor noastre.

Am avut o mare șansă de a exista o Catedră de Limba și Literatura Română valoroasă, truditoare și cu un dezvoltat simț al colegialității.

Le multumesc tuturor! Și le mai multumesc, cu adâncă recunoștință, elevilor mei, care m-au ajutat să devin, de la începutul până la sfârșitul carierei didactice, atât de bogată sufletește!

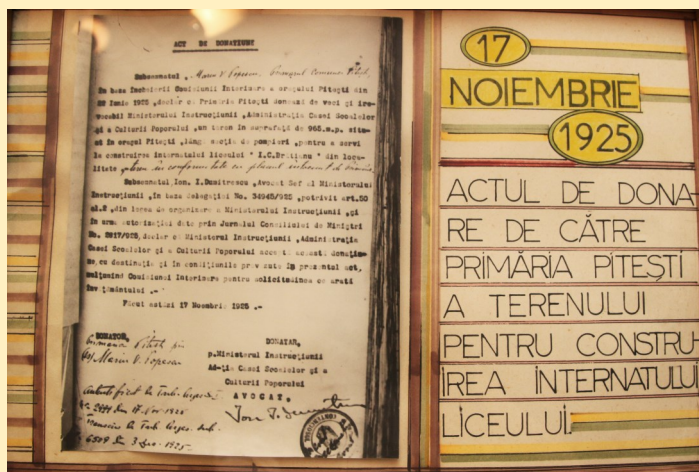
Un pios omagiu profesorilor mei de la Colegiul *Iancu de Hunedoara*!

Cu alese gânduri și sentimente mă înclin în fața monumentalului Colegiu *Ion C. Brătianu* căruia îi doresc să fie, mai departe, farul de lumină al adolescenților piteșteni.

Istoria continuă

Liliana Ilina

Profesor de filosofie

2002. Transfer la Colegiul Național *Ion C. Brătianu*. Cămară sobră, maiestuoasă, populată de „monștrii sacri” ai învățământului argeșean. Pe pereți, istorie. Un ctitor de țară a sfințit acest loc, înființând un locaș de școală românească. Acum 150 de ani. Anul în care Regele Carol depune jurământul de credință față de țară și popor. Văd sala unde va fi clasa mea, o paragină... plec acasă cu ochii în lacrimi, dezamăgită. Prima oră de

filosofie. Întâlnirea cu elevii. O oră intensă, vie. Ce copii minunați! Superb entuziasm adolescentin. S-au născut cu aripi și vor să zboare. Sunt alături de ei. Am inima plină de bucuria de a le fi dascăl și de a încerca să-i învăț să facă asta. Plec acasă cu ochii în lacrimi. Sunt fericită. Mă înțeleg întrebarea: de unde performanța în condițiile materiale precare în care învață!? Dar lor nu le pasă. S-au întâlnit cei mai buni elevi cu cei mai buni dascăli. Asta-i tot ce contează. Superba adolescență. Să vrei să fii, să faci ceva cu viața ta. Performanțe naționale și internaționale. Festivități de premiere în sala teatrului. Imnul Colegiului. Toți în picioare. Împreună într-un sens profund și statornic sfințesc, zi de zi, an de an, locul acesta. Pentru o viață. De 150 de ani. Istoria merge mai departe. Am lacrimi în ochi. Ce mândrie! Aparțin unui grup select. Respect, *Colegiul Național Ion C. Brătianu*!

Foști absolvenți, actuali profesori ai colegiului

1966 – 2016

Lucian Costache
Profesor de limba și literatura română

1967 – În anul anterior, 1966, Colegiul Național *Ion C. Brătianu* împlinea 100 de ani de la înființare. Aproape toți băieții absolvenți ai clasei a opta de la Școala Generală Nr. 10, actuala Școală *Marin Preda* din Cartierul Ceair al Piteștiului, decisese să urmeze Liceul *Nicolae Bălcescu*, cum se numea pe atunci prestigioasa unitate de învățământ. Colegele noastre mergeau în corpore la *Zinca Golescu*. Eram un grup mare din cartier: Dan Mânduțeanu, Nicolae Stănescu, Octavian Verescu, Octav Gune, Viorel Rădulescu, Mircea Stănescu, Puiu Bălănescu, Radu Costescu, Marian Ghiordunescu, Liviu Fera. Am devenit toți elevi ai liceului de pe strada pe atunci HCC, *Horia, Cloșca și Crișan*, astăzi strada *Armand Călinescu*, nr. 14. Am fost repartizat în clasa a noua D a dirigintelui Nicolae Spinei, marele profesor de limba și literatura română, cărturar de primă mână. Învățam în sala cu numărul 18, la parter, în dreapta laboratorului de fizică și de chimie, cu intrare din incinta interioară a liceului. Câțiva dintre colegii de școală generală ne-am regăsit în aceeași clasă. Apoi, în clasa a X-a, specializările ne-au despărțit, dar am rămas mereu în legătură ca prieteni și colegi, cu bucuria întâlnirii, de fiecare dată, deși s-au scurs de atunci 50 de ani. Am rămas cu majoritatea dintre ei în aceeași clasă cu profil real. Colegi: Cristian Tutză (actor de mare talent la *Teatrul Davila*, minunat coleg de bancă pe tot parcursul liceului), Georghe Baltă (Gigilu – sculptor, fost decan al Facultății de Belle-Arte, secția sculptură din București), Alexandru (Ducu) Baltă (inginer la UAP), Liviu Constandache, Viorel Stanciu, Jean Diaconescu, Dan Tănase (arhitect la Institutul de Proiectări), Mihai Florea (inginer UAP), Dan Abrudeanu (medic), Boacăra, Gheorghe Ana, alți colegi care au urmat, fără excepție, studii superioare într-o perioadă când concurența pentru a urma o facultate era foarte mare. Respectam și noi, cu succes, buna tradiție a liceului.

Profesorii mi s-au părut, de la început, foarte severi, dar și corecți și bine pregătiți profesional – ce formulă banalizată! Eram mulți dintre ei *mari profesori* – formulă evitată astăzi din motive bine cunoscute: solidarizarea mediocrităților și lipsa cultului valorilor corect ierarhizate: Nicolae Spinei (limba română), Matei Iulian (istorie), Elena Vasile (biologie), Florin Stana (chimie), Florica Steriade (caligrafie și desen), Eugenia și Eduard Minasian (matematică), Ion Pricolici (fizică), Elena Ștefănescu (geografie), Traian Gărduș (engleză), Tatiana Comșa, (franceză), Preda Ionescu (latină), Ion Vorovenci (educație fizică). Fratele meu, Adrian, era și el elev aici, în clasa a XI-a și ne întreceam în a ne lăuda profesorii, fiecare crezând că ai lui sunt cei mai buni. Și alte rude fuseseră elevi aici, iar alții urmau să devină. Mulți alți colegi urmau tradiția familiei, ca în marile școli ale Angliei, de exemplu, unde generații întregi din aceeași familie urmau aceeași școală, dovada cea mai sigură a încrederii și tradiției bazate pe valoare.

Notele: de la 2 la 10. Nici atunci când ne credeam nedreptățiți nu ripostam. Și asta nu din lașitate, ci pentru că părinții nu ne încurajau să contestăm notele obținute. Dimpotrivă. Eram mereu pe cont propriu pentru a-i convinge pe profesori că merităm note mai bune. O singură dată m-am plâns acasă de o notă mică la fizică. Tatăl meu, cu mare respect față de profesori, mi-a oprit orice revoltă. „De când îți pui tu singur note? – m-a întrebat. Știi tu să evaluezi corect un răspuns? Așteaptă să te faci tu profesor și atunci poți comenta. Mă mir că profesorii ăștia ai tăi nu te lasă să-ți pui singur note! O să merg la școală să vorbesc cu directoarea să-ți dea și ție un catalog și să-ți pui notele pe care crezi că le meriți!” În atare situație, nu-mi rămânea decât un singur lucru de făcut... Am povestit colegilor, cu revoltă, ce răspuns mi-a dat tatăl meu, care, în loc să mă înțeleagă măcar, pentru că de sprijinit nici nu se punea problema că ar fi făcut-o, adică să vină la școală și să ceară socoteală profesorilor, m-a ironizat. Probabil că nu cunoștea foarte bine termenul de „democrație”, cum îl pricep unii dintre cei de astăzi, când era vorba de efortul de a munci și de a învăța serios. Când am primit notă bună la fizică, eram împăcat și cu tatăl meu și cu profesorul Pricolici, dar, mai ales, cu fizica. Eram însă mereu solidar cu ceilalți colegi, așa cum erau toți. Felul de notare ierarhică, indiferent de disciplina de studiu, ne făcea să prețuim dacă un coleg știe mai mult decât altul și dacă, la o materie sau alta, e acela cel mai

Foști absolvenți, actuali profesori ai colegiului

bun. Note de 10 sau oricare altă notă obținute pe tocmeală sau pe alte criterii (pentru ca profesorii să-și conserve liniștea, confortul, comoditatea etc.) nu exitau în conștiința noastră și nici a părinților noștri. Profesorii ni se păreau intangibili și noi trebuia să depunem efort pentru a ne ridica la nivelul pretențiilor lor sau măcar pe aproape. Tot ceea ce negativ pătrundea atunci în mintea noastră s-a transformat într-o amintire plăcută. Colegialitatea era înțeleasă ca prietenie și ca o participare comună la activitățile școlii, la prestigiul și recunoașterea ei ca *Navă amiral* a învățământului din Argeș. În rest, eram adolescenți ca oricare și parcă mai inspirați atunci când încălcam regulamentul școlar, pe care nu-l receptam teoretic și în litera lui, pentru că nu ne citise nimeni vreodată vreun regulment, dar știam aproape instinctiv și transmis tradițional ce se cade și ce nu. Eram parcă mult mai inventivi în a găsi soluții de distracție, chiar la școală, decât elevii de astăzi, dar departe de a nu respecta școala, programul ei și profesorii. Nici vorbă de rigiditate sau abuz. Atunci când rar se manifestau, atitudinea noastră și a unor profesori cu gândire mai largă era pe măsură. O cauză comună, nevăzută ne unea pe noi între noi și cu profesorii noștri.

Ceva din această viață a adolescenței noastre se poate citi în viața personajului central din cele două romane ale mele, *Mathilde și Fata din Grădina Albastră* și *Prima stație înainte de Paradis*, mai ales în cel de-al doilea, unde fiecare absolvent al colegiului se poate regăsi. Sebastian pleacă de la această școală cu visul de a ajunge savant matematician și de a conferenția peste ani în monumentală bibliotecă a liceului despre marea sa descoperire: *formula infailibilă a adevărului!* – o himeră și o realitate a visului de a deveni cineva.

Profesorul de română Nicolae Spinei era o încântare. Eram fascinați la orele sale. Nu înțelegeam mereu ceea ce ne explica, cu adânci trimiteri în filosofie, dar ne transmitea de fiecare dată emoția lecturii, a frumosului creat de ființa umană. Ne îndrăgosteam pe rând de Cantemir, de Eminescu, Creangă sau Caragiale, de Maiorescu, de Rebreanu și Camil Petrescu, de Lucian Blaga sau Ion Barbu, de Homer și Horațiu, de Dante, Shakespeare, Cervantes ori Dostoievski, de Balzac, Proust și Kafka... Profesorul evita capitolele în care se predau scriitorii proletcultiști și pe cei din „obsedantul deceniu”. Avea curaj, își asuma alegerile dincolo de ceea ce îi impunea programa școlară. Noi conștientizam acest lucru și prețuim atunci și caracterul omului, nu numai înălțimea predării. Domnul Minasian predă matematica la fel ca pe o latură a poeticului, de mare grație. Dan Mănduțeanu, cel mai bun la matematică, reușea să rezolve o problemă de „nerezolvat” pentru toți ceilalți. Tot așa eram mirați când Cristi Tutză vorbea despre Shakespeare la orele de română ca un cunoscător detașat de restul clasei (citind teatru, jucând încă din liceu în piese de teatru, a ajuns actor, visul lui și al meu o bucată de timp: el juca pe Cațavencu, iar eu eram Tipătescu; în *Poveste studentească*, a lui Sorbul, el era studentul, personajul central, iar eu evreul zgârcit și totuși bonom.) La fel îl ascultam pe Gigi Baltă (devenit artist plastic, sculptor de mare valoare) când pătrundea cu pricepere în categoriile estetice și când ne arăta la Școala Populară de Arte încercările sale de sculptură în lut și ipsos. Ne bucuram de toate notele mari ale lui Octavian Verescu (astăzi directorul Spitalului de pneumologie din București), la toate obiectele de studiu, cu prestanță de viitor medic, așa cum, în cercul nostru de prieteni, ne apropiam de colegii de la C, clasa de la sala nr. 17, de lângă noi, Sorin Marinescu, astăzi șeful secției de cardiologie, doctor în medicină, de la Spitalul Județen sau Mihai Toma (Tomiță), chirurg eminent, seful secției de Chirurgie II de la același spital. Câțiva jucam fotbal la F.C. Argeș, la juniori și apoi la echipa de tineret, avându-l antrenor pe legendarul „nea Lenci”, Leonte Ianovschi. Alții jucau baschet alături de nu mai puțin celebrul Ziguli. Cei mai mulți au ales cariere universitare și au părăsit fotbalul, dar fără aroganța atâteștiutorilor. Cred că s-au bucurat și atunci când, la un concurs literar organizat de revista *Argeș*, am obținut *Premiul I* pentru proză scurtă, cu un text cu titlu prețios – *După un tablou de Matisse*.

1971 – La sfârșitul liceului, am ales Facultatea de Filologie a Universității *Al. I. Cuza* din Iași, secția Română-Franceză. Concurență mare: 27 de candidați pe un loc. Mă gândeam să urmez dreptul, actoria, să devin preot, în tradiția unei părți a familiei, sau chimia industrială, urmându-i pe tatăl și pe fratele meu, ingineri chimiști. Am ales Iașiul, cel mai frumos și cultural oraș studentesc din România! Motive legate de dictatură și de familia mea au făcut ca, timp de 15 ani, să fiu profesor la Dorohoi la Colegiul Național *Grigore Ghica Vv.*, nu departe de Ipoteștiul lui Eminescu, de locul de naștere al lui Iorga, de satul lui Enescu, de conacul de la Miorcani al lui Ion Pillat, poetizat în *Satul meu*, volum din 1925. Dorohoiienii dau mare cinste acestui cărturar român, înmormântat la Florica în județul nostru, deputat al județului Dorohoi, înainte de război, al cărui bust e prezent și astăzi în fața fostei prefecturi a